

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

2018

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

© MOAD, s.r.o.

Komunitný plán obce GEMER je vlastníctvom, imaním obce GEMER.

Komunitný plán obce GEMER je autorským dielom MOAD, s.r.o.

Autorské práva na systém, formu a obsah spracovania a zoradenia jednotlivých informácií sú vyhradené pre spracovateľa projektu – spoločnosť MOAD, s.r.o. a sú jej vlastníctvom.

Akékoľvek zneužitie autorského práva fyzickou alebo právnickou osobou, kopírovanie celku, alebo jeho jednotlivých častí, alebo iné zneužitie má za následok trestnoprávnú zodpovednosť!

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

Názov:	Komunitný plán obce GEMER na roky 2018 – 2024
Územné vymedzenie :	Banskobystrický samosprávny kraj Obec: GEMER
Plán rozvoja obce schválený:	15. 12. 2015
Dátum schválenia Komunitného plánu:	
Dátum platnosti Komunitného plánu:	31. 12. 2024
Spracovateľ:	MOAD, s.r.o. Jesenná 6, 040 01 Košice, IČO: 48 189 308 Registrácia: Okresný súd Košice I., Odd. Sro, vložka: 37460/V

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

OBSAH

ÚVOD	5
1 KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	7
1.1 ÚČEL KOMUNITNÉHO PLÁNU A JEHO PRÍPRAVA	7
1.2 SPRACOVANIE KOMUNITNÉHO PLÁNU	8
1.3 VÝCHODISKOVÉ KONCEPČNÉ DOKUMENTY A RÁMCOVÁ PRÁVNA ÚPRAVA	8
1.4 VYMEDZENIE ZÁKLADNÝCH POJMOV	9
1.5 ZÁKLADNÉ PRÁVA A POVINNOSTI PRI POSKYTOVANÍ SOCIÁLNEJ SLUŽBY	10
1.6 OSNOVA KOMUNITNÉHO PLÁNU OBCE	11
ANALYTICKÁ ČASŤ	12
2 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBCE	12
3 SOCIÁLNO DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ A STAV OBCE	13
4 KOMPETENCIE OBCE PRI POSKYTOVANÍ A ZABEZPEČOVANÍ POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	22
5 ANALÝZA POTRIEB POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V OBCE	27
STRATEGICKÁ ČASŤ	30
7 PROGRAMOVÁ ŠTRUKTÚRA	31
8 REALIZAČNÉ ZÁZEMIE	40
9 FINANČNÉ ZÁZEMIE	42
ZÁVER	43

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

ÚVOD

V súlade s úvodnými ustanoveniami zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení (ďalej aj „zákon o obecnom zriadení“) „Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov“ obec Gemer dlhodobo rozvíja dialóg a aktívnu spoluprácu so štátnou správou, subjektmi tretieho sektora, cirkevnými a charitatívnymi organizáciami aj komunitami obyvateľov o ústretovom napĺňaní a identifikácii najlepších riešení v oblasti sociálnych služieb.

Obsahovú náplň sociálnych služieb vymedzuje zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o sociálnych službách“) hneď v úvodnom ustanovení:

Sociálna služba je odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na

- a) prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- b) zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- c) zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- d) riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- e) prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny,
- f) zabezpečenie starostlivosti o dieťa z dôvodu situácie v rodine, ktorá vyžaduje pomoc pri starostlivosti o dieťa.¹

Pri analýze zákonného vymedzenia sociálnych služieb je pre obec, ako jedného z kľúčových partnerov sociálneho dialógu a sociálnej pomoci dôležité identifikovať nie len obsahové vymedzenie sociálnych služieb, ale aj subjekty, ktoré sú prijímateľmi, alebo môžu byť budúcimi prijímateľmi sociálnej pomoci, teda definovať, komu má byť sociálna služba určená.

¹ §2 odsek 1 zákona o sociálnych službách

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

Jedným zo spôsobov zodpovedného prístupu obce k vytváraniu ústretových sociálnych služieb a sociálnej pomoci svojim občanom, k zabezpečeniu aktuálnych aj budúcich možných sociálnych potrieb, k plánovaniu zdrojov na plnenie sociálnych potrieb ako aj k identifikácii ďalších súvisiacich služieb, subjektov či skutočností je **komunitné plánovanie**.

Podobne ako aj ďalšie rozvojové programy, aj **Komunitný plán sociálnych služieb** je dokumentom, ktorého tvorbu obci ukladá zákonodarca.² Odhliadnuc od formálnej „povinnosti“ je k plánovaniu a rozvoju sociálnych služieb potrebné pristupovať mimoriadne citlivo a zodpovedne. Obec v roku 2015 prijala Plán rozvoja obce (ďalej aj „*Plán rozvoja*“). V nadväznosti na analýzu analytickej časti Plánu rozvoja obec v strategickej časti definovala priority, ktoré v programovej časti podrobne rozpracovala v rámci plánovaných opatrení a aktivít. Jednou z priorít obce v rámci strategickej časti Plánu rozvoja je priorita „*Ludia a kvalita života*“. Samotný rozsah opatrení a aktivít v rámci spomenutej priority je rámcový a prejednikoval potrebu venovať sa rozpracovaniu oblasti sociálnych služieb komplexnejšie a podrobnejšie.

Komunitný plán sociálnych služieb nadväzuje na Plán rozvoja obce, podrobnejšie rozpracováva jeho prioritu „*Ludia a kvalita života*“, aktualizuje demografický vývoj, identifikuje sociálne potreby občanov a hľadá spôsob poskytovania a zabezpečenia očakávaných služieb a pomoci. **Je výsledkom dôslednej analýzy aktuálneho demografického stavu obce, rozsiahleho sociálneho dialógu s obyvateľmi, starostlivého vyhodnocovania ich potrieb a úprimnej snahy manažmentu obce do budúcnosti nastaviť a zabezpečiť dôveryhodné a dôstojné sociálne zázemie pre občanov obce.**

V centre pozornosti je obyvateľ obce Gemer (ďalej aj „*obyvateľ obce*“, „*občan*“, „*fyzická osoba*“).

² §80 písmeno a) zákona o sociálnych službách

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

1. KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE

1.1 ÚČEL KOMUNITNÉHO PLÁNU A JEHO PRÍPRAVA

Komunitný plán sociálnych služieb obce (ďalej aj „Komunitný plán“) je materiálom, ktorý vychádza zo znalosti daného územia, starostlivo mapuje jeho zdroje a usiluje o dosiahnutie „verejného a sociálneho prospechu“, určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a tiež personálne, finančné, organizačné a prevádzkové podmienky na ich zabezpečenie. Zároveň využíva silné stránky a príležitosti a minimalizuje slabé stránky v prospech stanovenia reálnych cieľov.

Komunitný plán obce je strednodobý koncepčný programový dokument, ktorý obsahuje analýzu sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej sociálneho vývoja, stanovuje ciele a potreby a tiež určuje priority v rozvoji sociálnej infraštruktúry. Priamo nadväzuje na Program rozvoja obce a podrobnejšie rozpracováva sociálnu oblasť, zohľadňuje miestne a regionálne špecifiká v oblasti sociálnych služieb, popisuje kľúčové javy v obci, hodnotí ich a navrhuje k nim dlhodobé priority a opatrenia. Ich realizácia by mala viesť k pozitívnemu rozvoju sociálnych služieb daného územia. Komunitný plán odpovedá na otázku, ako naďalej koordinovať činnosť sociálnych služieb vo vnútri obce, aby sa dosiahlo riešenie problémov, ktoré sú dôležité pre sociálne znevýhodnených obyvateľov obce, ale tým aj pre všetkých obyvateľov obce.

Kľúčovou ambíciou Komunitného plánu je stať sa základným nástrojom usmerňovania finančných, materiálnych a ľudských zdrojov v oblasti sociálneho rozvoja a koordinácie príslušných činností v územnom obvode obce Gemer.

Starosta obce Gemer poveril spracovaním rozvojového dokumentu obce odborníkov spoločnosti MOAD, s.r.o, ktorá sa zaoberá rozvojovými a edukačnými aktivitami v komunálnej oblasti. Spoločne stanovili pracovnú aj riadiacu skupinu. Kľúčovým partnerom spracovateľa sa stalo obecné zastupiteľstvo. Obecné zastupiteľstvo prihliadalo na záujmy sociálneho rozvoja obce a jej obyvateľov. O zámeroch sociálnych potrieb obce sa viedli aj vedú verejné diskusie na viacerých zhromaždeniach. Komunitný plán obce tak svojim reálnym obsahom zodpovedá možnostiam obce a potrebám jej obyvateľov.

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

1.2 SPRACOVANIE KOMUNITNÉHO PLÁNU

NÁZOV DOKUMENTU	Komunitný plán sociálnych služieb obce GEMER na roky 2018 - 2024
FORMA SPRACOVANIA	Komunitný plán obce Gemer je spracovaný s podporou reprezentantov zúčastnených na jeho tvorbe a spracovaní. Pri spracovaní Komunitného plánu je použitá kombinácia expertnej a komunitnej metódy, kde návrhy častí plánu boli doplňované, pripomienkované poslancami s cieľom dosiahnuť maximálnu dohodu o rozvoji sociálnych služieb obce. Zdrojom informácií bol obecný úrad, Štatistický úrad a ďalšie. Spracovatelia vychádzali z poznatkov od manažmentu obce, využili získané iniciatívne návrhy zo stretnutí s riadiacou skupinou a s pracovnou skupinou. Komunitný plán obce je v súlade s Konceptiou rozvoja sociálnych služieb vyššieho územného celku aj v súlade s aktuálnou legislatívou.
RIADENIE PROCESU SPRACOVANIA	Proces spracovania Komunitného plánu obce koncepčne aj metodicky riadil spracovateľ: MOAD, s.r.o. Manažér za spracovateľa: JUDr. Monika Jurčová Riadiaca skupina: Zoltán Jankóšik Eva Kotánová Pracovná skupina: Eva Kotánová Andrea Rybárová Kristína Gergely
OBDOBIE SPRACOVANIA	Komunitný plán obce bol spracovaný v období apríl – máj 2018
FINANCOVANIE SPRACOVANIA	Komunitný plán obce bol spracovaný v nadväznosti na Zmluvu o dielo medzi obcou a spracovateľom za dohodnutú cenu za dielo.

Zdroj: spracovateľ

1.3 VÝCHODISKOVÉ KONCEPČNÉ DOKUMENTY A RÁMCOVÁ PRÁVNA ÚPRAVA

Komunitný plán obce je spracovaný v zhode s programovými princípmi Európskej únie, ktoré kladú dôraz na plánovanie a súlad medzi názormi verejnej správy, podnikateľského a občianskeho sektora, je v súlade s prijatými koncepciami štátu aj rezortnými stratégiami.

Východiskové koncepčné dokumenty sú najmä:

- Národné priority sociálnych služieb
- Konceptia rozvoja sociálnych služieb Banskobystrického samosprávneho kraja
- Plán rozvoja obce (Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja) obce
- ročný a viacročný rozpočet obce a ďalšie.

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

Právnym rámcom spracovania Komunitného plánu obce je najmä:

- zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 445/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov
- zákon č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- zákon č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon)
- zákon č. 417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ďalšie.

1.4 VYMEDZENIE ZÁKLADNÝCH POJMOV

Prijímateľ sociálnej služby je fyzická osoba, ktorej sa za podmienok ustanovených zákonom o sociálnych službách poskytuje sociálna služba.³ Je to človek v nepriaznivej sociálnej situácii, pre ktorého sú sociálne služby adresované, ale aj človek, ktorý v nepriaznivej sociálnej situácii môže byť v budúcnosti.

Poskytovateľom sociálnej služby je za podmienok ustanovených zákonom o sociálnych službách obec, právnická osoba zriadená obcou alebo založená obcou, právnická osoba zriadená vyšším územným celkom alebo založená vyšším územným celkom (ďalej len „*verejný poskytovateľ sociálnej služby*“) a iná osoba (ďalej len „*neverejný poskytovateľ sociálnej služby*“).⁴

Partnerstvo je podľa zákona o sociálnych službách zoskupenie osôb vytvorené na účel realizácie projektov alebo programov na predchádzanie vzniku alebo zmiernenie nepriaznivých sociálnych situácií fyzických osôb alebo na riešenie týchto situácií a projekty alebo programy komunitnej práce. Partnerstvo môže byť vytvorené najmä obcou, vyšším územným celkom, úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, zástupcami komunity a inou osobou.⁵

³ §3 odsek 2 zákona o sociálnych službách

⁴ §3 odsek 3 zákona o sociálnych službách

⁵ §4 odsek 1 zákona o sociálnych službách

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

Komunita je podľa zákona o sociálnych službách⁶ skupina osôb, ktorá žije v určitom zoskupení určenom najmä ulicou, mestskou časťou, obcou, mestom a ktorú spájajú spoločné záujmy, hodnoty a ciele.

1.5 ZÁKLADNÉ PRÁVA A POVINNOSTI PRI POSKYTOVANÍ SOCIÁLNEJ SLUŽBY

Základnou zásadou v oblasti sociálnych služieb pri aplikácii ustanovení zákona o sociálnych službách a ďalších súvisiacich všeobecne záväzných právnych predpisov je zásada rovnakého zaobchádzania.⁷

Fyzická osoba má za podmienok ustanovených zákonom o sociálnych službách právo výberu sociálnej služby a formy jej poskytovania a právo výberu poskytovateľa sociálnej služby.⁸

Fyzická osoba má právo:

- a) na poskytovanie sociálnej služby, ktorá svojím rozsahom, formou a spôsobom poskytovania umožňuje realizovať jej základné ľudské práva a slobody, zachováva jej ľudskú dôstojnosť, aktivizuje ju k posilneniu sebestačnosti, zabraňuje jej sociálnemu vylúčeniu a podporuje jej začlenenie do spoločnosti,
- b) na zabezpečenie dostupnosti informácií v jej zrozumiteľnej forme o druhu, mieste, cieľoch a spôsobe poskytovania sociálnej služby, o úhrade za sociálnu službu a o cieľovej skupine, ktorej je poskytovaná.⁹

Poskytovateľ sociálnej služby je povinný:

- a) prihliadať na individuálne potreby prijímateľa sociálnej služby,
- b) aktivizovať prijímateľa sociálnej služby podľa jeho schopností a možností,
- c) poskytovať sociálnu službu na odbornej úrovni,
- d) spolupracovať s rodinou, obcou a komunitou pri utváraní podmienok na návrat prijímateľa sociálnej služby poskytovanej v zariadení s celoročnou pobytovou formou do prirodzeného rodinného prostredia alebo komunitného prostredia s prednostným poskytovaním sociálnej služby terénnou formou, ambulantnou formou alebo týždennou pobytovou formou, a to so súhlasom prijímateľa sociálnej

⁶ §4 odsek 3 zákona o sociálnych službách

⁷ §5 zákona o sociálnych službách

⁸ §6 odsek 1 zákona o sociálnych službách

⁹ §6 odsek 2 zákona o sociálnych službách

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

služby a pri rešpektovaní jeho osobných cieľov, potrieb, schopností a zdravotného stavu.¹⁰

1.6 OSNOVA KOMUNITNÉHO PLÁNU OBCE

Komunitný plán obce formuluje aktuálne kľúčové problémy obce v sociálnej oblasti, jasne definuje jej strategické ciele, rozvojové priority a opatrenia. Navrhuje rad na seba nadväzujúcich krokov, ktorými sa koordinuje činnosť vo vnútri obce tak, aby sa dosiahlo riešenie problémov v prospech obyvateľov. Jeho obsahová štruktúra zodpovedá aktuálnym potrebám a člení sa na:

- Úvod
- Analytická časť
- Strategická časť
 - Programová štruktúra
 - Realizačné zázemie
 - Finančné zázemie
- Záver

¹⁰ §7 zákona o sociálnych službách

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

ANALYTICKÁ ČASŤ

2. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBCI GEMER

2.1 PREHĽAD ZÁKLADNÝCH ÚDAJOV

Katastrálna výmera obce: 1 797 ha

Počet obyvateľov k 31. 12. 2017: 883

2.2 GEOGRAFICKÁ POLOHA OBCE

Obrázok 1 Poloha obce

2.3 HISTÓRIA OBCE

Prvá písomná zmienka o sídle pochádza z roku 1198, avšak obec pod hradom, z ktorého za zachovali už len nepatrné zvyšky existovala už v 12. storočí. Ba nájdu sa i takí, ktorí predpokladajú jej vznik už v 11. storočí. V záznamoch neznámeho autora sa spomína pod názvom Gumur ako sídlo rytiera Gumura. Bola kráľovským majetkom.

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

Obec Gemer viackrát za sebou získala právo usporadúvať trhy, na ktorých sa ponúkalo najmä ovocie, hrozno, tabak a dobytok. V roku 1853 zničil požiar okrem kostola, fary a kaštieľa takmer celú obec. Tá bola niekoľko storočí sídlom vzdelávania. Už v roku 1616 tu bola latinská škola, v 18. storočí pribudla maďarská vyššia škola a v 19. storočí evanjelické gymnázium, v ktorom študovali aj viacerí klasici slovenskej literatúry a predstavitelia slovenskej inteligencie (Janko Matuška, Pavel Jozef Šafárik, Janko Kráľ, Ján Kalinčiak a ďalší). Obec preslávila i huslička Czinka Panna, viaceré vzácne archeologické vykopávky a okrem iného aj slávna Povest' o kráľovi Matejovi. Pamiatku na jeho (Matej I. Korvin) pobyt v obci pripomína bronzová socha, ktorej autorom je B. Holló a inštalovali ju v roku 1917.

3. SOCIÁLNO DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ A STAV OBCE

3.1 OBYVATEĽSTVO

3.1.1 VÝVOJ POČTU OBYVATEĽOV

Dlhodobý vývoj počtu obyvateľov vypovedá o stabilizovanom demografickom vývoji obce v sledovanom období. V posledných rokoch vývoj počtu obyvateľov mierne kolísal, prechodne sa znížil, ale po roku 2015 je zaznamenaný primeraný, mierny nárast počtu obyvateľov, čo pozitívne ovplyvňuje predpokladaný rozvoj obce. Nárast počtu obyvateľov je dôsledkom toho, že obec dlhodobo vytvára priaznivé podmienky pre mladé rodiny a podporuje individuálnu výstavbu domov. Uvedenými opatreniami sa zastavil odchod mladých rodín do iných obcí za lepšími podmienkami bývania a naopak, aj rodiny, ktoré sa pred časom vysťahovali sa postupne vracajú do obce. Do obce prichádzajú bývať aj rodiny z iných, okolitých obcí.

Tabuľka: Vývoj počtu obyvateľov v obci

2012	2013	2014	2015	2016	2017
882	885	869	828	859	883

Zdroj: obec Gemer, 2018, stav k 31. 12. 2017

Tabuľka: Vývoj prírastku obyvateľov obce

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
NARODENÍ	8	13	19	4	7	12
ZOMRELÍ	13	14	11	11	8	10
PRÍRASTOK	-5	-1	8	-7	-1	2

Zdroj: obec Gemer, 2018, stav k 31. 12. 2017

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

V obci prevažujú obyvatelia maďarskej národnosti (47,9%), niečo menej početná je rómska menšina (37,6%) a najmenej obyvateľov sa hlási k slovenskej národnosti (14,5%).

3.1.2 VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV

V obci je možné sledovať primeraný stav obyvateľov v produktívnom veku ku „seniorom“. O vekovej štruktúre obyvateľov najlepšie vypovedá hodnota indexu starnutia, ktorá v obci dosiahla hodnotu 0,77. Táto hodnota vyjadruje podiel obyvateľov v neproduktívnom veku (60 rokov a viac) ku počtu obyvateľov vo veku 0 -15 rokov. Aktuálna hodnota indexu vypovedá o stabilizovanom stave obce, so sklonom k pomalému a miernemu starnutiu populácie, čo je však všeobecný stav v rámci celého Slovenska.

Tabuľka: Zastúpenie vekových kategórií v obci

0 – 15 ROKOV	15 – 30 ROKOV	30 – 62 ROKOV	VIAC AKO 62 ROKOV
173	176	401	133

Zdroj: obec Gemer, 2018

3.1.3 VZDELANOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV

Vzdelanie obyvateľov úzko súvisí so schopnosťami a zručnosťami uplatniť sa na trhu práce. Mimo väčších miest, v regiónoch kde prevažujú menšie obce je vzdelanostná úroveň obyvateľov tradične nižšia, čo prináša riziko vyššej nezamestnanosti. Naopak vyššie vzdelanie obyvateľov prináša vyššie využitie ekonomického potenciálu obce.

V obci celkovo prevažujú obyvatelia v aktívnom veku s učňovským vzdelaním bez maturity, približne o polovicu menej je v aktívnom veku ľudí so základným vzdelaním a ešte výrazná je aj skupina obyvateľov so stredným odborným vzdelaním s maturitou. Podiel vysokoškolsky vzdelaných ľudí nie je zanedbateľný a zodpovedá vzdelanostným potrebám regiónu. Najviac vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov je v technických odboroch, v strojárstve a hutníctve, druhú najpočetnejšiu skupinu tvoria obyvatelia s humanitným vzdelaním univerzitného smeru.

Zo vzdelanostnej štruktúry obyvateľov obce vyplýva, že remeselné zruční obyvatelia sú silným potenciálom obce. Záujem obyvateľov vzdelávať sa prioritne v odbornom školstve rôznej úrovne zodpovedá aj pracovným možnostiam a ponuke trhu práce v regióne a jeho blízkom okolí.

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

Tabuľka: Vzdelanostná štruktúra obyvateľov

BEZ VZDELANIA	ZÁKLADNÉ	UČŇOVSKÉ BEZ MATURITY	STREDNÉ ODBORNÉ S MATURITOU	VŠEOBECNÉ STREDNÉ, GYMNÁZIUM	VYSOKOŠKOLSKÉ II. STUPŇA
82	201	401	150	18	31

Zdroj: obec Gemer, 2018

3.1.4 ZAMESTNANOSŤ OBYVATEĽOV

Obec Gemer sa nachádza v regióne s dlhodobo vysokou mierou nezamestnanosti, kde je ponuka práce hlavne v okresných mestách Rimavská Sobota a Rožňava, menej v meste Tornaľa. Ponuka práce je prevažne vo verejnom sektore a u menších podnikateľov - zamestnávateľov. Významný podiel obyvateľov, približne 70% dochádza za prácou mimo región, v týždňových aj mesačných intervaloch hlavne do zahraničia.

Počet dlhodobo nezamestnaných v posledných rokoch poklesol, obec aktuálne zamestnáva na aktivačných prácach približne 9 uchádzačov o zamestnanie.

Tabuľka: Základná charakteristika vývoja nezamestnanosti

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Počet nezamestnaných mužov a žien spolu	132	131	129	121	123	115
Počet dlhodobo nezamestnaných	71	62	66	75	78	73
Počet obyvateľ na aktivačných prácach	8	10	13	14	7	9

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, 2018

Pre obyvateľov obce sú pracovné príležitosti hlavne vo verejnej správe. K významným zamestnávateľom v obci a regióne patrí SCA – Gemerská Hôrka, LVS, Tornaľa.

3.1.5 BÝVANIE OBYVATEĽOV

S demografickým vývojom obyvateľov v obci a pracovnými príležitosťami v regióne úzko súvisí aj rozvoj individuálnej výstavby a záujem mladých rodín nevystaňovať sa do iných obcí či vzdialenejších centier, ale ostať v obci. Aj keď obec dlhodobo venuje pozornosť vytváraniu priaznivých podmienok pre individuálnu výstavbu, ponuku trhu práce a odchod mladých rodín hlavne za prácou do vzdialenejších regiónov ovplyvniť nevie.

Občania obce žijú v rodinných domoch, čo zodpovedá dedinskému charakteru obce a celého regiónu. Prevažná väčšina obývaných domov je využívaná na trvalé bývanie, 19 domov je neobývaných. Obec má 4 obecné byty, v budúcnosti obec plánuje výstavbu ďalších obecných bytov, aj bytov s nižším štandardom.

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

Tabuľka: Prehľad domového a bytového fondu

RODINNÉ DOMY			BYTY V BYTOVÝCH DOMOCH	
TRVALO OBÝVANÉ	PRECHODNE OBÝVANÉ	NEOBÝVANÉ	OBEČNÉ BYTY	SÚKROMNÉ BYTY
259	0	19	4	0

Zdroj: obec Gemer, 2018

Výstavba nových rodinných domov po roku 1990 výrazne klesla v dôsledku nepriaznivej situácie na trhu práce.

Tabuľka: Vek domového fondu

POSTAVENÉ V ROKOCH				
do 1919	1920 – 1970	1971 - 1991	1992 – 2005	2006 - 2016
86	110	49	22	11

Zdroj: obec Gemer, 2018

3.2 OBČIANSKA VYBAVENOSŤ , SLUŽBY A ZÁZEMIE

3.2.1 STAV TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Obec nemá dostatočne vybudovanú a dobudovanú technickú infraštruktúru. Systém likvidácie odpadových vôd v obci je nevyhovujúci. V obci nie je vybudovaná kanalizácia, splaškové vody sú odvádzané do žump a domových septikov, z ktorých väčšina nespĺňa normu nepriepustnosti a tým vo veľkej miere poškodzuje povrchové a spodné vody.

Kompletne je v obci dobudovaný zavedený plynovod, vodovod. Odber a dodávka tepla je v obci len z lokálnych tepelných zariadení na báze spaľovania plyných palív a v malej miere elektrickou energiou. Rodinné domy sú zásobované pre vykurovanie a prípravu teplej úžitkovej vody väčšinou z vlastných zdrojov tepla a to formou malých kotlov, prípadne ako etážové vykurovanie na báze zemného plynu. Plynifikácia obce veľkou mierou prispela k doriešeniu situácie v zásobovaní teplom. Po komplexnej plynifikácii obce došlo k zmene používaných tuhých palív v prospech ušľachtilých palív, čo je nesporné prínosom v prospech zlepšenia životného prostredia. Obyvatelia využívajú tuhé palivá aktuálne podľa vývoja cien. Územie obce je napojené na rozvody SPP, a.s., závod Banská Bystrica.

V obci nie sú žiadne výrobné zdroje elektrickej energie. Dodávka a rozvod elektrickej energie je zabezpečovaná Stredoslovenskou energetikou a.s., závod Banská Bystrica. Kapacita tejto rozvodne je dostačujúca, v prípade požiadaviek je technicky realizovateľné jej navýšenie. Rozvodná vzdušná sekundárna sieť v obci je na betónových stĺpoch.

Na území obce existuje pevná telefónna sieť spoločnosti Telecom a.s., vyhovujúce pokrytie signálom GSM komerčných operátorov je dostačujúce. Územie obce je pokryté

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

televíznym signálom, obec nie je napojená na káblovú televíziu. Pripojenie na internet je dobré, internet je bežne prístupný pre obyvateľstvo v dostatočujúcej miere, kapacite a rýchlosti. Internetové pripojenie je len cez mobilných operátorov a spoločnosť Telecom a.s.

Obec má vybudované verejné osvetlenie, ktoré je mierne zastaralé, ale ešte vyhovuje potrebám energetickej úspornosti. Jeho rekonštrukcia je naplánovaná v horizonte niekoľkých rokoch. Podobne aj obecný rozhlas je zastaralý, rozvody a časť ampliónov potrebujú modernizovať. Budovanie kamerového systému sa začalo v roku 2013 a naďalej je potrebné systém rozšíriť o ďalšie kamery za účelom zvýšenia bezpečnosti obyvateľov a zamedzenia vandalizmu.

Tabuľka: Technická infraštruktúra v obci

PLYNOVOD	VODOVOD	KANALIZÁCIA	ČOV	OBECNÝ ROZHLAS	VEREJNÉ OSVETLENIE	KÁBLOVÁ TELEVÍZIA	SEPAROVANIE ODPADU
X	X			X	X	X	X

Zdroj: obec Gemer, 2018

3.2.2 DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Obec je napojená na verejnú autobusovú dopravu, ktorú zabezpečuje SAD len počas pracovných dní. Počas sviatkov a víkendov autobus do obce nepremáva a obyvatelia musia svoju dopravu riešiť individuálne. Obec nie je napojená na vlakovú dopravu.

3.2.3 ŠKOLSTVO

V obci sa nachádza jedna Materská škola aj plne organizovaná Základná škola pre 1.- 9. ročník. Počet detí a žiakov v triedach stabilný.

Tabuľka: Vývoj počtu žiakov v Materskej škole

2012	2013	2014	2015	2016	2017
107	117	119	135	148	158

Zdroj: obec Gemer, 2018

Tabuľka: Vývoj počtu žiakov v Základnej škole

2012	2013	2014	2015	2016	2017
32	29	26	25	22	30

Zdroj: obec Gemer, 2018

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

Materskú školu navštevujú len deti z obce Gemer, do základnej školy chodia aj žiaci z obcí Vyšné Valice, Kaloša, Figa aj Stránska. Súčasťou Základnej školy je aj Školský klub detí a Školská jedáleň. Žiaci môžu využívať športový krúžok, kreatívnu dielňu, hudobný krúžok. Škola má vlastnú telocvičňu, je vybavená počítačovou triedou a je vytvorená jedna trieda pre žiakov so špecifickými potrebami. V škole je potrebné zariadiť odborné učebne na výuku fyziky a chémie.

Budovy Materskej aj Základnej školy je potrebné postupne modernizovať a rekonštruovať aj z hľadiska energetickej úspornosti. Postupne obec bude potrebovať modernizovať aj interiérové vybavenie obidvoch budov a zabezpečiť rekonštrukciu ich technickej infraštruktúry a médií. Do Materskej školy je potrebné postupne dokupovať interaktívne hračky a výukové pomôcky, podobne aj Základnú školu je potrebné postupne stále modernizovať interaktívnymi výučbovými pomôckami.

3.2.4 ZDRAVOTNÉ SLUŽBY

V obci sa nenachádza žiadna ambulancia praktického všeobecného lekára pre dospelých, ani pre deti a ani ambulancia stomatóloga či lekára. Za zdravotnou starostlivosťou a špecialistami dochádzajú obyvatelia obce do ambulancií v Tornali. Najbližšia nemocnica, pohotovostná služba a rýchlá zdravotnícka pomoc je pre obec v Rimavskej Sobote a v Rožňave.

3.2.5 KOMERČNÉ SLUŽBY

V obci je dostupný predaj základných potravín a rozličného tovaru. Sortiment predaja v obchodoch je postačujúci, za ďalším tovarom a službami obyvatelia dochádzajú do Tornale. V obci sa nachádza pohostinstvo. Obyvatelia obce nemajú k dispozícii bankomat žiadnej banky, ani poštu.

3.2.6 ZÁZEMIE PRE KULTÚRU A ŠPORT

Na organizovanie spoločenských a kultúrnych akcií obec využíva viacúčelovú budovu, v ktorej sídli Miestne kultúrne stredisko. Tvorí ho spoločenská sála s kapacitou 30 miest a divadelná sála s kapacitou 120 miest. Technický stav budovy vyžaduje

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

rekonštrukciu. Obec má ambíciu v nasledujúcich rokoch modernizovať a rekonštruovať budovu hlavne z hľadiska energetickej úspornosti.

V centre obce sa nachádza aj Evanjelický kostol s Farským úradom a prilahlým cintorínom. V areáli cintorína je Dom nádeje.

Ponuka kultúrnych a spoločenských aktivít je pomerne bohatá. Obec každoročne organizuje Festival „Cinka panna“, medzinárodný šachový turnaj, dni obce, deň detí, mikuláš, táborák a deň seniorov.

Na športové vyžitie je k dispozícii pomerne starý futbalový štadión so šatňami, ktorý nezodpovedá potrebám športovcov a detské ihrisko. Pri detskom ihrisku je priestor pre jeho rozšírenie, rekonštrukciu a realizáciu outdoor fitness. Obec má záujme pre obyvateľov vystavať aj multifunkčné ihrisko. Aj napriek týmto možnostiam a vybaveniu občanom chýbajú častejšie športové podujatia pre deti a rodiny.

V obci chýba centrum s oddychovou zónou, parčíkom a lavičkami.

3.2.7 ZÁZEMIE SUBJEKTOV PÔSOBIACICH V OBCI

Mimovládne organizácie sú organizácie s právnou subjektivitou vytvorené súkromnými osobami alebo organizáciami, ktoré sa nezúčastňujú na vláde a ani vo vláde nemajú svojich zástupcov (vrátane orgánov územnej samosprávy). Ich mimovládny charakter je daný tým, že štát, ani orgány územnej samosprávy vrátane ich predstaviteľov nemajú nijaký vplyv na vedenie organizácie alebo iné ovplyvňovanie ich činnosti. V obci Gemer nepôsobia žiadne významné mimovládne organizácie.

Spolková a záujmová činnosť má v obci tradíciu dlhé desaťročia. Občania sa neformálne schádzali na rôznych folklórnych akciách a podujatiach, športových aktivitách a podobne. Neskôr tieto spolky aj inštitucionalizovali. Aj spolky a záujmové združenia sú charakterizované dobrovoľnosťou, nezávislosťou, ale ich ciele ohraničuje okruh ich aktivít. Obec má bohatú tradičnú spolkovú činnosť.

Aktuálne je v obci aktívny Klub dôchodcov, Futbalový klub aj Občianske združenie CAPELLA. Obec činnosť spolkov finančne podporuje z rozpočtu obce, ale aj nefinančne poskytnutím obecných priestorov na ich činnosť, pri propagácii a podobne.

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

3.3 ANALÝZA AKTUÁLNE POSKYTOVANÝCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V OBCI

INŠTITÚT OSOBNÉHO PRÍJEMCU

V súlade s ustanoveniami zákona č. 417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon o pomoci v hmotnej núdzi“) je obec „osobitným príjemcom“ dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi.¹¹

Obec prostredníctvom uvedeného inštitútu a regulovania účelovosti výdavkov občanov zaradených do systému osobitného príjemcu plní funkciu dohľadu v problémových rodinách pri odstraňovaní nežiaducich sociálnych javov, napríklad záškoláctva, odstraňovanie zanedbávania povinnej výchovy a výživy nezaopatreného dieťaťa zo strany rodiča, dodržiavanie finančnej disciplíny jednotlivcov a rodín pri splácaní poplatkov spojených s bývaním a podobne. Obec tento inštitút využíva v troch prípadoch.

Tabuľka Vývoj počtu obyvateľov dávok a príspevkov

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Celkový počet poberateľov dávky v hmotnej núdzi	81	98	76	91	76	96

Zdroj: obec Gemer, 2018

SOCIÁLNE PORADENSTVO

Obec poskytuje základné sociálne poradenstvo¹² v súlade s ustanoveniami zákona o sociálnych službách aj zákona o pomoci v hmotnej núdzi¹³

Cieľom sociálneho poradenstva je poskytovanie základných informácií, ktoré umožňujú orientáciu občanovi v možnostiach riešenia svojej situácie, v nárokoch, ktoré vyplývajú zo všeobecne záväzných právnych predpisov aj konkrétna pomoc pri riešení nepriaznivej sociálnej situácie a motivácia riešiť túto situáciu. Primárny kontakt na terénneho sociálneho pracovníka zabezpečujú zamestnanci obce. Terénny sociálny pracovník je zabezpečovaný prostredníctvom realizácie projektu s Implementačnou agentúrou Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny. V prípade potreby umiestnenia občana do ZSS alebo pre účely sociálnej starostlivosti v domácom prostredí. Sociálne šetrenie a sociálny posudok vyhotovuje zodpovedný pracovník denného stacionára Gemer.

¹¹ §9 odsek 3 zákona o pomoci v hmotnej núdzi

¹² §80 písmeno f) zákona o sociálnych službách

¹³ §27 písmeno b) zákona o pomoci v hmotnej núdzi

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

TERÉNNA SOCIÁLNA PRÁCA

Na rozdiel od sociálneho poradenstva terénna sociálna práca je aktívna komunikácia obce, ktorú v tejto činnosti reprezentuje terénny sociálny pracovník a obyvateľmi obce z ohrozených skupín. Za obyvateľov obce z ohrozených skupín možno priradiť jednotlivcov aj rodiny s deťmi, ktoré majú obmedzenú schopnosť spoločensky sa začleniť a samostatne riešiť svoje problémy pre svoje životné návyky a spôsoby života, segregované komunity. Terénny sociálny pracovník poskytuje ohrozeným skupinám intervencie v krízových situáciách, pomoc pri administratívnych úkonoch poradenstvo vo veciach finančnej gramotnosti a hospodárenia s financiami aj sociálne poradenstvo. Obec túto pomoc realizuje prostredníctvom Implementačnej agentúry.

OSTATNÉ SLUŽBY

Obec v roku 2017 poskytla jednorazový príspevok vo výške 1 000 €, na pravidelné poskytovanie ostatných služieb, vrátane finančnej pomoci obyvateľom obec nemá dostatočné zdroje v rozpočte obce.

Pre seniorov má obec zriadený denný stacionár, v ktorom môžu tráviť seniori aktívne svoj voľný čas počas dňa.

Okrem sociálne slabých občanov v obci Gemer žijú aj viacerí obyvatelia so zdravotným postihnutím, ktorým tiež má obec záujem v budúcnosti vytvárať priaznivejšie podmienky a podporu.

Tabuľka: Vývoj počtu obyvateľov so zdravotným postihnutím

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Počet obyvateľov ZŤP	7	7	7	7	9	9
Počet imobilných obyvateľov	1	1	1	1	1	1

Zdroj: obec Gemer, 2018

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

4. KOMPETENCIE OBCE PRI POSKYTOVANÍ A ZABEZPEČOVANÍ POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

4.1 ZÁKLADNÉ KOMPETENCIE OBCE

I.

Obec rozsahu svojej pôsobnosti zabezpečuje pre fyzickú osobu:¹⁴

- a) dostupnosť sociálnej služby, ktorá je odkázaná na sociálnu službu,
- b) právo výberu sociálnej služby za podmienok ustanovených zákonom o sociálnych službách.

Ak má fyzická osoba záujem o poskytovanie sociálnej služby alebo zabezpečenie poskytovania sociálnej služby:

- a) zariadenie podporovaného bývania,
- b) zariadenie pre seniorov,
- c) zariadenie opatrovateľskej služby,
- d) rehabilitačné stredisko,
- e) domov sociálnych služieb,
- f) špecializované zariadenie,
- g) denný stacionár,
- h) opatrovateľská služba

s finančnou podporou poskytovania tejto sociálnej služby z verejných prostriedkov za podmienok ustanovených zákonom o sociálnych službách, doručí obci v rozsahu jej pôsobnosti písomnú žiadosť¹⁵ o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby.

II.

Obec v rozsahu svojej pôsobnosti fyzickej osobe, ktorá žiada o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby a na základe výberu poskytovateľa sociálnej služby touto fyzickou osobou:¹⁶

- a) poskytne sociálnu službu (ak je obec zapísaná do registra poskytovateľov sociálnych služieb), alebo
- b) zabezpečí poskytovanie sociálnej služby u poskytovateľa sociálnej služby zapísaného do registra.

¹⁴ §8 odsek 1 zákona o sociálnych službách

¹⁵ §8 odsek 1 písmená a) až e) zákona o sociálnych službách

¹⁶ §8 odsek 2 zákona o sociálnych službách

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

III.

Obec v rámci svojich kompetencií v súlade s ustanoveniami zákona o sociálnych službách najmä:¹⁷

- a) utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja,
- b) je správnym orgánom v konaniach o:
 - 1.odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, o odkázanosti na opatrovateľskú službu,
 - 2.zániku odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode,
 - 3.odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode po zmene stupňa odkázanosti,
 - 4.povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť v súlade s ustanoveniami zákona o sociálnych službách,¹⁸
- c) vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu v súlade s ustanoveniami zákona o sociálnych službách,¹⁹
- d) poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie:
 - 1.sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,
 - 2.nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu,
 - 3.opatrovateľskej služby,
 - 4.prepravnej služby,
 - 5.odľahčovacej služby,
 - 6.pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa
 - 7.terénnej sociálnej služby krízovej intervencie,
- e) môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby,
- f) poskytuje základné sociálne poradenstvo,
- g) zriaďuje, zakladá a kontroluje nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár,
- h) poskytuje finančný príspevok v súlade s ustanoveniami zákona o sociálnych službách²⁰ pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby; kontroluje hospodárenie s finančným príspevkom pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch

¹⁷ §80 zákona o sociálnych službách

¹⁸ §73 odsek 13 zákona o sociálnych službách

¹⁹ §51 zákona o sociálnych službách

²⁰ §75 odseky 1, 2 zákona o sociálnych službách

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

sebaobsluhy a s finančným príspevkom na prevádzku poskytovanej sociálnej služby a ukladá opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov,

i) vedie evidenciu

1. posudkov o odkázanosti na sociálnu službu podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby,
2. rozhodnutí podľa písmena b),
3. prijímateľov sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,

j) vydáva poskytovateľovi sociálnej služby:

- a) nocľaháreň,
- b) zariadenie pre seniorov,
- c) zariadenie opatrovateľskej služby,
- d) denný stacionár

na jeho žiadosť bezplatne písomné vyjadrenie o súlade preloženej žiadosti o poskytnutie finančného príspevku²¹ s komunitným plánom obce.

k) a ďalšie v súlade s ustanoveniami zákona o sociálnych službách.

4.2 KRITÉRIA PORADIA

Ak má fyzická osoba vydané právoplatné rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu, obec v rozsahu svojej pôsobnosti poskytne fyzickej osobe sociálnu službu alebo zabezpečí poskytovanie sociálnej služby:

- a) zariadenie podporovaného bývania (zabezpečí poskytovanie)
- b) zariadenie pre seniorov (zabezpečí poskytovanie)
- c) zariadenie opatrovateľskej služby (zabezpečí poskytovanie)
- d) rehabilitačné stredisko (zabezpečí poskytovanie)
- e) domov sociálnych služieb (zabezpečí poskytovanie)
- f) špecializované zariadenie (zabezpečí poskytovanie)
- g) denný stacionár (poskytne sociálnu službu)
- h) opatrovateľská služba (niekedy v spolupráci s ÚPSVaR)

podľa poradia na základe nasledovných kritérií:

1. rodinné zázemie
2. sociálne zázemie
3. zdravotný stav
4. vek

²¹ §78b zákona o sociálnych službách

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

Kritéria poradia poskytovania, alebo zabezpečenia poskytovania sa neuplatňujú v prípadoch potreby bezodkladnej sociálnej služby vymedzenej ustanoveniami zákona o sociálnych službách.²²

4.3 ZÁKONNÉ VYMEDZENIE DRUHOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY²³

Sociálne služby krízovej intervencie:

- 1.terénna sociálna služba krízovej intervencie,
- 2.poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach:
 - 2.1.nízkoprahové denné centrum,
 - 2.2.integračné centrum,
 - 2.3.komunitné centrum,
 - 2.4.nočľaháreň,
 - 2.5.útulok,
 - 2.6.domov na polceste,
 - 2.7.zariadenie núdzového bývania,
- 3.nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu.

Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi:

- 1.pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa,
- 2.pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa v zariadení dočasnej starostlivosti o deti,
- 3.slужba na podporu zosúlad'ovania rodinného života a pracovného života,
- 4.slужba na podporu zosúlad'ovania rodinného života a pracovného života v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa,
- 5.slужba včasnej intervencie.

Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku:

- 1.poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby, a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek:
 - 1.1.zariadenie podporovaného bývania,
 - 1.2.zariadenie pre seniorov,
 - 1.3.zariadenie opatrovateľskej služby,
 - 1.4.rehabilitačné stredisko,
 - 1.5.domov sociálnych služieb,

²² §8 odsek 6 zákona o sociálnych službách

²³ §12 odsek 1 zákona o sociálnych službách

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

- 1.6.špecializované zariadenie,
- 1.7.denný stacionár,
- 2.domáca opatrovateľská služba (ďalej len „opatrovateľská služba“),
- 3.prepravná služba,
- 4.sprievodcovská služba a predčítateľská služba,
- 5.tlmočnická služba,
- 6.sprostredkovanie tlmočnickej služby,
- 7.sprostredkovanie osobnej asistencie,
- 8.požičiavanie pomôcok.

Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií:

- 1.monitorovanie a signalizácia potreby pomoci,
- 2.krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií.

Podporné služby:

- 1.odľahčovacia služba,
- 2.pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností,
- 3.poskytovanie sociálnej služby v dennom centre,
- 4.podpora samostatného bývania,
- 5.poskytovanie sociálnej služby v jedálni,
- 6.poskytovanie sociálnej služby v práčovni,
- 7.poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny.

4.4 ZÁKONNÉ VYMEDZENIE FORIEM SOCIÁLNEJ SLUŽBY²⁴

Ambulantná forma sociálnej služby (ďalej len „*ambulantná sociálna služba*“) sa poskytuje fyzickej osobe, ktorá dochádza, je sprevádzaná alebo je dopravovaná do miesta poskytovania sociálnej služby. Miestom poskytovania ambulantnej sociálnej služby môže byť aj zariadenie. Pri ambulantnej sociálnej službe sa neposkytuje pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva.

Terénna forma sociálnej služby sa poskytuje fyzickej osobe v jej prirodzenom sociálnom prostredí alebo v jej domácom prostredí.

²⁴ §13 zákona o sociálnych službách

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

Pobytová forma sociálnej služby v zariadení (ďalej len „*pobytová sociálna služba*“) sa poskytuje, ak súčasťou sociálnej služby je ubytovanie. Pobytová sociálna služba sa poskytuje ako celoročná sociálna služba alebo týždenná sociálna služba.

Iná forma, najmä telefonicky alebo s použitím telekomunikačných technológií, ak je to účelné.

5. ANALÝZA POTRIEB POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V OBCI

Pre vypracovanie analýzy potrieb poskytovania sociálnych služieb v obci je kľúčové stanoviť cieľové skupiny, pre ktoré sú a v budúcnosti aj budú sociálne služby v obci určené. Východiskom pri identifikácii cieľových skupín je aktuálny stav poskytovaných sociálnych služieb.

Cieľové skupiny pre potreby komunitného plánovania možno charakterizovať ako skupiny obyvateľstva nachádzajúce sa v nepriaznivej životnej situácii, krízovej sociálnej situácii, sú sociálne vylúčené, alebo sú následkom rôznych faktorov ohrozené sociálnym vylúčením. V obci Gemer boli ako prijímatelia, alebo aj budúci prijímatelia sociálnych služieb identifikované cieľové skupiny:

SENIORI

Sú významnou cieľovou skupinou v centre záujmu komunitného plánovania. Je nevyhnutné, aby sa táto skupina občanov žijúcich v obci stala predmetom intenzívneho a pravidelného záujmu najmä z hľadiska rôznorodej a komplexnej sociálnej starostlivosti. Sociálne zabezpečenie seniorov zo strany obce predstavuje v širšom slova zmysle súbor inštitútov, zariadení a činností na predchádzanie, zmierňovanie a odstraňovanie ťaživých sociálnych situácií seniorov. Obec poskytuje seniorom služby denného stacionára. Demografický vývoj v obci naznačuje, že seniorov bude v obci pribúdať a tak obec nemôže ostať ľahostajná k ich potrebám. V blízkej budúcnosti obec plánuje zriadiť pobytové Zariadenie pre seniorov s celodennou starostlivosťou.

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

SWOT analýza cieľovej skupiny SENIORI

<p>SILNÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ záujem obce mapovať potreby seniorov ▪ záujem rodinných príslušníkov venovať pozornosť starostlivosti svojim seniorom ▪ možnosť využívať sociálne služby v blízkom okolí obce ▪ dostatočný počet zariadení pre deti predškolského a školského veku ▪ možnosti obce podporovať individuálny výstavbu rodinných domov 	<p>SLABÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ nedostatok finančných možností obce pre poskytovanie sociálnych služieb ▪ nedostatočná infraštruktúra obce ▪ obmedzené možnosti obce zamestnať pracovníkov pre sociálne služby v obci ▪ nedostatočne riešené zabezpečenie zdravotnej starostlivosti
<p>PRÍLEŽITOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vybudovanie pobytového centra sociálnych služieb ▪ zabezpečenie dennej zdravotnej starostlivosti ▪ zapojenie seniorov do aktivít primeraných veku ▪ poskytovanie terénnych sociálnych služieb 	<p>OHROZENIA</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ starnutie obce ▪ odchod rodín do väčších centier, kde sú lepšie podmienky sociálneho zabezpečenia ▪ spomalenie rozvoja obce

RODINY S DEŤMI, MLÁDEŽ, MLADÍ DOSPELÍ

Sú významnou cieľovou skupinou v centre záujmu komunitného plánovania a môžeme tu zaradiť hlavne deti a mladistvých, ktorí sa dopustili priestupku, trestného činu, dieťa, u ktorého sa pre poruchy správania prejavujú problémy najmä v škole, v skupinách, vo vzťahoch s inými deťmi, rodičmi alebo inými plnoletými fyzickými osobami, dieťa alebo mladistvých závislých od drog, alkoholu, hazardných hier, internetu, počítačových hier, deti a mládež v nestabilnom rodinnom prostredí, deti a mládež žijúcu v rodinách s nízkou sociálno-ekonomickou úrovňou aj mladých dospelých. Obec zodpovedne pristupuje k sociálnej starostlivosti o rodiny, deti a mládež a vytvára vhodné zázemie pre aktivity, prostredníctvom ktorých môže obce minimalizovať nežiaduce závislosti detí a mládeže. Jednou z viacerých možností obce je podpora športových aktivít.

SWOT analýza cieľovej skupiny RODINY S DEŤMI, MLÁDEŽ, MLADÍ DOSPELÍ

<p>SILNÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ silné tradície rodiny ▪ silné väzby širšej rodiny ▪ existencia predškolského zariadenia a školy ▪ solídna možnosť kultúrneho a športového vyžitia v obci a v okolí 	<p>SLABÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ nedostatok záujmových krúžkov v škole ▪ nedostatok financií na podporu záujmových činností detí a žiakov ▪ nedostatok edukačných aktivít
<p>PRÍLEŽITOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ podpora rozvoja záujmovej činnosti detí ▪ vybudovanie centra voľného času pre deti a mládež ▪ podpora súťaží a ďalších prezentácií detí a mládeže výsledkov záujmových činností ▪ vybudovanie cyklotrás a podpora turistiky 	<p>OHROZENIA</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ odchod mladých rodín do väčších centier ▪ zvyšovanie počtu detí a mladistvých ohrozených sociálnym vylúčením ▪ zvyšovanie počtu detí a mladistvých ohrozených nezdravými vplyvmi

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

OBČANIA SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

Sú zraniteľnou cieľovou skupinou v centre záujmu komunitného plánu a môžeme tu zaradiť osoby so zdravotným oslabením, osoby so zdravotným postihnutím aj ľudí bezprostredne ohrození zdravotným postihnutím. Obec môže v rámci svojej infraštruktúry venovať väčšiu pozornosť na zabezpečenie bezbariérovosti verejných priestranstiev a podporovať solidaritu medzi občanmi.

SWOT analýza cieľovej skupiny OBČANIA SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

SILNÉ STRÁNKY <ul style="list-style-type: none">▪ záujem obce o problémy zdravotne postihnutých občanov▪ záujem obce zabezpečovať aktivity pre zdravotne postihnutých občanov▪ záujem zdravotne postihnutých občanov zapojiť sa do života obce	SLABÉ STRÁNKY <ul style="list-style-type: none">▪ nedostatok zdravotných a sociálnych služieb▪ nedostatočné možnosti bezbariérového prístupu do verejných budov a na verejných priestranstvách▪ nedostatok možností zapojiť sa do aktivít obce
PRÍLEŽITOSTI <ul style="list-style-type: none">▪ vybudovanie centra pre zájmové činnosti▪ vybudovanie denného centra starostlivosti▪ zabezpečenie dennej zdravotnej starostlivosti v obci	OHROZENIA <ul style="list-style-type: none">▪ odchod rodín do väčších centier s lepšími zdravotnými a sociálnymi službami▪ starnutie obce

OBČANIA S RIZIKOM SOCIÁLNEHO VYLÚČENIA

Sú tak isto zraniteľnou cieľovou skupinou v centre záujmu komunitného plánu a môžeme tu zaradiť občanov kategórie dlhodobo nezamestnaných, marginalizovaných rómskych komunít, nefunkčné, problémové rodiny, rodiny neúplné, osamelých rodičov s ekonomickými problémami aj občanov so sociálno-patologickými závislosťami. Obec má záujem venovať pozornosť tejto ohrozenej skupine a vytvárať podmienky pomáhajúce začleniť sa do riadneho života. Jednou z možností je záujem obce vybudovať nízkoštandardné byty, ďalšou možnosťou je vytváranie sociálnych podnikov a edukačných kurzov.

SWOT analýza cieľovej skupiny OBČANIA S RIZIKOM SOCIÁLNEHO VYLÚČENIA

SILNÉ STRÁNKY <ul style="list-style-type: none">▪ záujem obce o riešenie problémov marginalizovanej skupiny▪ plánovanie výstavby bytov s nízkym štandardom▪ mapovanie potrieb marginalizovanej skupiny	SLABÉ STRÁNKY <ul style="list-style-type: none">▪ slabé finančné možnosti obce na riešenie problémov marginalizovanej skupiny▪ slabá inštitucionálna podpora▪ nízky záujem niektorých jednotlivcov zaradiť sa do normálneho života
PRÍLEŽITOSTI <ul style="list-style-type: none">▪ sociálny podnik v obci▪ edukačné kurzy základnej hygieny a ďalších návykov▪ výstavba sociálneho bývania▪ pomoc na trhu práce	OHROZENIA <ul style="list-style-type: none">▪ zväčšujúci sa počet v marginalizovanej skupine▪ strácanie hygienických a ďalších návykov▪ minimalizácia možnosti začleniť sa do normálneho života

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

STRATEGICKÁ ČASŤ

6.1 VYMEDZENIE POJMOV

Vízia obce

Teória definuje víziu ako želanú predstavu obyvateľov obce a ich reprezentantov o budúcnosti, o ideálnom stave. Je veľmi dôležité pre rozvoj obce mať spoločnú predstavu o budúcnosti, pretože len vtedy je vízia nástrojom na motiváciu, ak je víziou spoločnou. Formulácia rozvojovej vízie je úvodným krokom pri tvorbe strategickkej časti Komunitného plánu. K naplneniu tejto vízie by malo smerovať spracovanie samotnej stratégie vrátane programovej, realizačnej a finančnej časti.

Priority, ciele

Okrem vízie je potrebné v tejto časti identifikovať jednotlivé ciele a formulovať hlavné priority - problémové oblasti. Každá priorita je vymedzená cieľmi, ktoré majú byť dosiahnuté realizáciou opatrení.

Opatrenia, aktivity

Naplnenie cieľov je špecifikované opatreniami. Každé opatrenie je konkretizované aktivitami, od ktorých sa odvíjajú projekty naplňujúce celú stratégiu rozvoja obce.

6.2 VÍZIA OBCE

Obec Gemer v roku 2024 je miestom s ústretovými podmienkami pre život obyvateľov všetkých generácií s osobitne vľúdny prístupom a pomocou ohrozeným a slabším obyvateľom aj skupinám. Obyvatelia sa úprimne zaujímajú o problémy druhých, spoločne hľadajú riešenia a pomoc a tiež spoločne vytvárajú v obci atmosféru súdržnosti a podpory slabších. Obyvateľom nie sú ľahostajné nepriaznivé či sťažené životné, zdravotné a sociálne podmienky druhých a dôverujú manažmentu obce, že spoločne dokážu zmierniť spoluobčanom tieto ťažkosti. Obec je miestom, kde sú seniori aktívne zapájaní do primeraných činností s deťmi a mládežou, kde je záujem udržať členov rodiny spolu a pomáhať im v ťažkej rodinnej kríze, kde nikomu nie je ľahostajný osud človeka utrápeného a nevediaceho sa vymotať z kruhu vlastných problémov a kde je prirodzené pomáhať marginalizovaným komunitám začleniť sa a zlepšiť svoje sociálne postavenie.

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

7. PROGRAMOVÁ ŠTRUKTÚRA: VÝHL'ADOVÉ PRIORITY, OPATRENIA, AKTIVITY

Pred identifikáciou a vymedzením Priorít, Opatrení a Aktivít obec s ambíciou dosiahnutia vízie definuje globálny cieľ Komunitného plánu:

7.1 GLOBÁLNY CIEĽ

STABILIZÁCIA OBCE, MOBILIZÁCIA ĽUDSKÉHO POTENCIÁLU A SYSTÉM ÚČINNEJ PREVENIE

Kvalita života je pojem ťažko uchopiteľný a merateľný. Kvalita života vo svojom obsahu zahŕňa environmentálne, ekonomické, sociálne, kultúrne, psychologické, duchovné a ďalšie podmienky pre zdravý a šťastný život. Z mnohých definícií, ktoré sa k tejto téme viažu vyplýva, že na kvalitu života je možné sa pozerat' subjektívne ako na spokojnosť so svojim životom a zároveň z hľadiska vonkajších faktorov ako na kvalitu životných podmienok.

Najvypuklejším problémom v obci je nepomer medzi ekonomicky aktívnymi obyvateľmi ktorí pracujú v obci a jej okolí a tými, ktorí v pravidelných turnusoch odchádzajú za prácou do vzdialených regiónov a do zahraničia za lepšími možnosťami zamestnať sa. V obci a celom regióne sa naplno dlhodobo prejavuje nezaujím investorov v ľahkom priemysle usadiť sa tu natrvalo a zabezpečiť ľuďom prácu. Starosta obce a poslanci majú v rukách málo možností a nástrojov, ako motivovať investorov a prilákať ich do plánovaných priemyselných zón. Vplyvom migrácie ekonomicky aktívnych obyvateľov za prácou mimo obce a región je ohrozená kvalita občianskej vybavenosti a využívanie škôl a školských zariadení.

Významným faktorom, ktorý ovplyvňuje obyvateľov trvalo sa v obci usadiť je aj zabezpečenie služieb – sociálnych aj zdravotných a zázemie predškolských a školských zariadení. Aktuálne je v obci zriadená materská škola a dve základné školy. Každodenná migrácia ekonomicky aktívnych obyvateľov za prácou vyvoláva silný tlak na nutnosť urýchleného riešenia služieb na pomoc seniorom, aj rodinám s deťmi.

Na kvalitu života v obci nepochybne vplýva pestrosť možností kultúrno-spoločenského života aj celková spoločenská atmosféra v obci. Obec má záujem trvalo byť pre obyvateľov aj návštevníkov príťažlivou, plánuje budovať oddychové zóny a pravidelne sa stará o čistotu a vzhľad obce. Celková spokojnosť obyvateľov je zároveň najlepšou propagáciou obce a má spätný dopad na stabilizáciu aj prílev nových obyvateľov.

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

Globálnym cieľom obce je dosiahnuť pomerne ideálnu kombináciu pracovných príležitostí, bývania, sociálneho zázemia a príležitostí pre aktívny občiansky život tak, že sa obec stane príťažlivým, otvoreným a vitálnym miestom so všetkými podmienkami pre aktívny a zaujímavý život. Globálny cieľ obec dosiahne postupnosťou, čiastkovými cieľmi.

7.2 VÝHLADOVÉ PRIORITY, OPATRENIA, AKTIVITY

PRIORITA 1: DOBUDOVANIE A MODERNIZÁCIA INFRAŠTRUKTÚRY A ZÁZEMIA OBCE

Opatrenie 1.1

Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry

- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia obecného vodovodného potrubia
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia obecnej kanalizácie
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia obecnej čističky odpadových vôd
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia plynového potrubia
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia obecného rozhlasu
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia obce
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia obecného kamerového systému
- Príprava a podpora obce na modernizáciu a kapacitné rozširovanie rozvodu elektrickej energie
- Podpora obce pri zavádzaní optických káblov a výstavbe televíznych a telekomunikačných prijímačov a rádiokomunikačných sietí
- Podpora zabezpečenia ochrany údajov, vírusová a digitálna ochrana prevádzky sietí a služieb, bezpečnosť internetových transakcií, ako aj zabezpečenia bezpečnosti vybavenia pre konečných užívateľov

Opatrenie 1.2

Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry a dopravnej obslužnosti obce

- Výstavba, oprava a rekonštrukcia miestnych komunikácií, mostov a lávok
- Výstavba, oprava a rekonštrukcia chodníkov
- Výstavba, oprava a modernizácia parkovacích a odstavných plôch
- Odstránenie bariér pre imobilných a starších občanov
- Budovanie a modernizácia zastávok verejnej dopravy a prístreškov na čakanie
- Budovanie a modernizácia bezpečnostného dopravného značenia pri školách a na prechodoch pre chodcov

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

- ❑ Budovanie spomaľovačov a regulácia rýchlosti prechádzajúcich motorových vozidiel
- ❑ Budovanie bezpečnostného zábradlia medzi chodníkom a komunikáciou pre motorové vozidlá
- ❑ Budovanie bariér na zníženie hlučnosti a prašnosti, najmä v okolí hlavných komunikácií
- ❑ Prieskum potrieb obyvateľov v oblasti nadväznosti verejnej dopravy
- ❑ Komunikácia so subjektmi zabezpečujúcimi verejnú dopravu k skvalitneniu jej nadväznosti podľa požiadaviek občanov
- ❑ Podpora drobných poskytovateľov verejnej dopravy

Opatrenie 1.3

Zlepšenie vzhľadu obce a zvyšovanie atraktivity verejných priestranstiev

- ❑ Rekonštrukcia budov vo vlastníctve obce s ambíciou zníženia energetickej zaťaženia a úspory energií
- ❑ Rekonštrukcia a modernizácia interiérového vybavenia a interiérových rozvodov médií v budovách vo vlastníctve obce
- ❑ Výstavba budov pre zabezpečenie a rozvoj zázemia pre obyvateľov obce
- ❑ Výstavba, oprava a rekonštrukcia osvetlenia obecných budov
- ❑ Výsadba a údržba zelene v obci s ambíciou zväčšiť celkovú plochu zelene v obci
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia oddychových zón v obci
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia centra obce
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia Domu smútku

PRIORITA 2: STABILIZÁCIA A ROZVOJ SOCIÁLNEJ POMOCI SENIOROM

Opatrenie 2.1

Budovanie zázemia sociálneho zabezpečenia v obci

Aktivity:

- ❑ Vytvorenie a pravidelná aktualizácia databázy potrieb sociálnych služieb seniorov v obci
- ❑ Vybudovanie, modernizácia a údržba centra poskytovania sociálnych služieb s celodennou starostlivosťou pre seniorov (denný stacionár)
- ❑ Nákup a modernizácia interiérového vybavenia centra poskytovania sociálnych služieb s celodennou starostlivosťou pre seniorov
- ❑ Vybudovanie a modernizácia domova dôchodcov rodinného typu

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

- ❑ Stabilizácia systému terénnej opatrovateľskej služby pre seniorov
- ❑ Vytvorenie a stabilizácia systému poskytovania stravovacích služieb pre seniorov
- ❑ Vytvorenie a stabilizácia systému poskytovania ďalších podporných služieb pre seniorov
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia centra pre seniorov so zabezpečením zdravotného a kondičného cvičenia a nenáročnej rehabilitácie
- ❑ Poskytovanie služieb práčovne
- ❑ Zabezpečenie varenia a distribúcie stravy

Opatrenie 2.2

Podpora aktívnej činnosti spolkov a združení, podpora záujmu seniorov o veci verejné

Aktivity:

- ❑ Výstavba a modernizácia denného centra pre seniorov zameraného na aktivity podporujúce tradičné remeslá, činnosti a výrobky
- ❑ Podpora vzniku, činnosti a inštitucionálneho rozvoja neziskových organizácií pôsobiacich v oblasti sociálnej a zdravotníckej pomoci
- ❑ Vytváranie a podpora vytvárania neziskových organizácií a spolkov zaoberajúcich sa voľnočasovými aktivitami seniorov na udržanie tradícií v obci
- ❑ Podpora klubovej a záujmovej činnosti a generačnej spolupráce seniorov a mládeže
- ❑ Podpora aktívneho a zdravého starnutia
- ❑ Začlenenie seniorov do veku primeraných aktivít rozvoja obce

Opatrenie 2.3

Starostlivosť o bezpečnosť seniorov

Aktivity:

- ❑ Podpora obecných elektronických médií a kanálov
- ❑ Pravidelná edukácia v oblasti osobnej bezpečnosti seniorov
- ❑ Zabezpečenie administratívnej pomoci a poradenstva pri komunikácii s inštitúciami, organizáciami a zariadeniami
- ❑ Poradenská činnosť pri riešení mimoriadnej, alebo ťaživej situácie
- ❑ Podpora rozširovania osobných bezpečnostných signalizačných zariadení seniorov

PRIORITA 3: PODPORA RODINY S DEŤMI, STAROSTLIVOSŤ O MLÁDEŽ

Opatrenie 3.1

Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obci

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

Aktivity:

- ❑ Vysporiadanie pozemkov pre výstavbu obecných bytov
- ❑ Príprava projektovej dokumentácie pre výstavbu obecných bytov
- ❑ Výstavba technickej infraštruktúry pre obecné domy s bytmi
- ❑ Výstavba a rekonštrukcia obecných bytov v bytovom dome
- ❑ Obnova a modernizácia obecného bytového domu za účelom energetickej efektívnosti
- ❑ Výstavba technickej infraštruktúry pre individuálnu výstavbu
- ❑ Podpora individuálnej bytovej výstavby
- ❑ Podpora energetickej efektívnosti rodinných domov
- ❑ Vytvorenie registra bývania v obci (voľné byty, domy, stavebné pozemky)

Opatrenie 3.2

Stabilizácia siete škôl a školských zariadení v obci

Aktivity:

- ❑ Modernizácia, rekonštrukcia a údržba budovy materskej školy
- ❑ Modernizácia, rekonštrukcia a údržba budov základnej školy
- ❑ Modernizácia, rekonštrukcia a údržba interiérového vybavenia materskej školy
- ❑ Modernizácia, rekonštrukcia a údržba interiérového vybavenia školy
- ❑ Podpora tvorby a propagácie zaujímavých a atraktívnych vzdelávacích programov na škole
- ❑ Zriadenie pozície asistenta učiteľa
- ❑ Rozširovanie a modernizácia vybavenosti materskej školy, nákup interaktívnych hračiek
- ❑ Rozširovanie a modernizácia vybavenosti základnej školy a školských zariadení, nákup interaktívnych didaktických pomôcok
- ❑ Výstavba a rekonštrukcia detského ihriska v materskej škole
- ❑ Výstavba a rekonštrukcia športového areálu v základnej škole
- ❑ Podpora výmenných pobytov žiakov s partnerskými školami v zahraničí
- ❑ Podpora žiakov aktívne sa zapájať do vedomostných a športových súťaží
- ❑ Komunikácia a podpora komunikácie „škola – rodičia“ pri usmerňovaní ďalšieho výberu vzdelávania u žiakov
- ❑ Prezentácia kvality školy a výsledkov žiakov
- ❑ Podpora propagácie školy na webových stránkach

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

Opatrenie 3.3

Podpora voľnočasových aktivít detí, mládeže a rodín s deťmi, aktívnej činnosti mimovládnych organizácií, spolkov a združení, podpora pestrosti voľnočasového vyžitia

Aktivity:

- Vytváranie a podpora vytvárania neziskových organizácií zaoberajúcich sa voľnočasovými aktivitami detí a mládeže
- Podpora pravidelnej klubovej a krúžkovej činnosti detí, mládeže, dospelých aj seniorov
- Zabezpečenie elektronickej a telekomunikačnej distribúcie všetkých oznamov obyvateľom obce
- Podpora obecných elektronických médií a kanálov
- Výstavba a modernizácia multifunkčného ihriska
- Výstavba, modernizácia športových klubov a nákup športového zariadenia, náradia a náčinia
- Organizovanie pravidelných športových podujatí
- Prestavba, modernizácia a údržba kultúrneho domu
- Nákup interiérového vybavenia a zariadenia pre polyfunkčné využitie kultúrneho domu
- Organizovanie tradičných kultúrnych podujatí

Opatrenie 3.4

Podpora aktívnej činnosti mimovládnych organizácií a podpora edukácie detí a mládeže ohrozených patopsychologickými rizikami a slabým sociálno-rodinným zázemím

Aktivity:

- Podpora preventívnych opatrení pre mládež aj dospelých ohrozených drogovými a ostatnými závislosťami
- Spolupráca a podpora spolupráce s odborníkmi na prechádzanie drogovej a inej závislosti, pravidelná edukačná osвета
- Zabezpečenie a podpora poradenskej činnosti v krízovej situácii detí, mládeže, osamelých rodičov
- Prezentácia úspechov detí a mládeže, ktorí úspešne prekonali krízovú situáciu
- Podpora mladých dospelých pri zaradení do života

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

PRIORITA 4: POMOC OBČANOM SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

Opatrenie 4.1

Budovanie zázemia pre občanov obce so zdravotným postihnutím

Aktivity:

- Vytvorenie a permanentná aktualizácia databázy potrieb sociálnych a zdravotníckych služieb obyvateľov obce so zdravotným postihnutím
- Vybudovanie, modernizácia a údržba centra pre zdravotné cvičenie a rehabilitáciu
- Vybudovanie, modernizácia a údržba denného centra typu chránenej dielne
- Podpora podnikateľov zamestnávajúcich obyvateľov obce v chránenej dielni
- Budovanie a podpora budovania bezbariérového prístupu do verejných priestranstiev

Opatrenie 4.2

Podpora aktívnej činnosti spolkov a združení zdravotne postihnutých občanov

Aktivity:

- Výstavba a modernizácia denného centra pre zdravotne postihnutých občanov zameraného na aktivity podporujúce mobilizáciu ich zručností a schopností
- Podpora vzniku, činnosti a inštitucionálneho rozvoja neziskových organizácií pôsobiacich v oblasti sociálnej a zdravotníckej pomoci
- Vytváranie a podpora vytvárania neziskových organizácií a spolkov zaoberajúcich sa voľnočasovými aktivitami zdravotne postihnutých občanov
- Podpora klubovej a záujmovej činnosti
- Začlenenie zdravotne postihnutých občanov do primeraných aktivít rozvoja obce

Opatrenie 4.3

Starostlivosť o bezpečnosť zdravotne postihnutých občanov

Aktivity:

- Podpora obecných elektronických médií a kanálov
- Pravidelná edukácia v oblasti osobnej bezpečnosti zdravotne postihnutých občanov
- Zabezpečenie administratívnej pomoci a poradenstva pri komunikácii s inštitúciami, organizáciami a zariadeniami
- Poradenská činnosť pri riešení mimoriadnej, alebo ťaživej situácie
- Podpora rozširovania osobných bezpečnostných signalizačných zariadení

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

PRIORITA 5: ROZVOJ POMOCI OBČANOM S RIZIKOM SOCIÁLNEHO VYLÚČENIA

Opatrenie 5.1

Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obci

Aktivity:

- Vysporiadanie pozemkov pre výstavbu bytového domu s nízkoštandardnými bytmi
- Príprava projektovej dokumentácie pre výstavbu nízkoštandardných obecných bytov
- Vybudovanie technickej infraštruktúry pre výstavbu bytového domu s nízkoštandardnými bytmi
- Výstavba bytového domu s nízkoštandardnými bytmi

Opatrenie 5.2

Podpora zvyšovania kvalifikácie pracovnej sily vstupujúcej na trh práce

Aktivity:

- Zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky podporou prístupu ku kvalitnému predškolskému, základnému a sekundárnemu vzdelaniu
- Zlepšenie prístupu k celoživotnému vzdelávaniu, obnova zručností a spôsobilostí pracovnej sily
- Podpora vzdelávania v oblasti remeselných zručností
- Pravidelná analýza potrieb podnikateľských subjektov pôsobiacich v regióne
- Podpora spolupráce školy s potenciálnymi zamestnávateľmi
- Podpora informovanosti rodičov a žiakov pri výbere štúdia po ukončení základnej školy v nadväznosti na potreby trhu práce
- Poskytovanie pravidelných informácií o potrebách trhu práce aj o aktívnej politike zamestnanosti v rámci kraja a priľahlých regiónov
- Poskytovanie pravidelných informácií o možnostiach vzdelávania sa s prepojením na potreby trhu práce
- Využívanie aktivačných činností v obci

Opatrenie 5.3

Podpora aktívnej činnosti mimovládnych organizácií, spolkov a združení

Aktivity:

- Podpora vzniku, činnosti a inštitucionálneho rozvoja neziskových organizácií pôsobiacich v oblasti pomoci marginalizovaným komunitám
- Zriadenie Občianskej hliadky
- Vybudovanie a modernizácia komunitného centra pre marginalizovanú skupinu obyvateľov

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

- Motivácia marginalizovanej komunity stanoviť a rešpektovať „autoritu“ z vlastných radov, ktorá bude aktívne spolupracovať so starostom obce a poslancami
- Vytváranie a podpora vytvárania neziskových organizácií zaoberajúcich sa edukáciou marginalizovanej komunity v oblasti základných hygienických návykov, manažmentu dňa a ďalších schopností
- Vytváranie a podpora vytvárania neziskových organizácií zaoberajúcich sa voľnočasovými aktivitami
- Mobilizácia športového a kultúrneho potenciálu marginalizovanej komunity, zapájania do kultúrnych a spoločenských akcií obce
- Zabezpečenie administratívnej pomoci a poradenstva pri komunikácii s inštitúciami, organizáciami a zariadeniami
- Poradenská činnosť pri riešení mimoriadnej, alebo ťaživej situácie

7.3 ČIASTKOVÉ CIELE A MOBILIZUJÚCI AKČNÝ PLÁN

ČIASTKOVÝ CIEĽ	STAROSTLIVOSŤ O AKTÍVNE STARNUTIE
DRUH SOCIÁLNEJ SLUŽBY	SOCIÁLNE SLUŽBY NA RIEŠENIE NEPRIAZNIVEJ SOCIÁLNEJ SITUÁCIE Z DÔVODU ŤAŽKÉHO ZDRAVOTNÉHO POSTIHNUTIA, NEPRIAZNIVÉHO ZDRAVOTNÉHO STAVU ALEBO Z DÔVODU DOVRŠENIA DÔCHODKOVÉHO VEKU
PRIORITA	PRIORITA 2: STABILIZÁCIA A ROZVOJ SOCIÁLNEJ POMOCI SENIORM
AKTIVITA	Denný stacionár (prevádzkovaný od 01.01.2017) - zrealizované / Zariadenie pre seniorov
FORMA SOCIÁLNEJ SLUŽBY	ambulantná / pobytová
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE	2014 - 2020
REALIZÁTOR	Obec Gemer
ZODPOVEDNÁ OSOBA	Starosta obce

ČIASTKOVÝ CIEĽ	STAROSTLIVOSŤ O AKTÍVNE STARNUTIE
DRUH SOCIÁLNEJ SLUŽBY	PODPORNÉ SLUŽBY
PRIORITA	PRIORITA 2: STABILIZÁCIA A ROZVOJ SOCIÁLNEJ POMOCI SENIORM
AKTIVITA	zriadenie vývarovne jedál
FORMA SOCIÁLNEJ SLUŽBY	terénna
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE	2020
REALIZÁTOR	Obec Gemer
ZODPOVEDNÁ OSOBA	Starosta obce

ČIASTKOVÝ CIEĽ	STAROSTLIVOSŤ O AKTÍVNE STARNUTIE
DRUH SOCIÁLNEJ SLUŽBY	PODPORNÉ SLUŽBY

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

PRIORITA	PRIORITA 2: STABILIZÁCIA A ROZVOJ SOCIÁLNEJ POMOCI SENIOROM
AKTIVITA	zriadenie práčovne
FORMA SOCIÁLNEJ SLUŽBY	ambulantná
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE	2020
REALIZÁTOR	Obec Gemer
ZODPOVEDNÁ OSOBA	Starosta obce

ČIASTKOVÝ CIEĽ	PODPORA ROZVOJA DETÍ
DRUH SOCIÁLNEJ SLUŽBY	OSTATNÉ SOCIÁLNE SLUŽBY
PRIORITA	PRIORITA 3: PODPORA RODINY S DEŤMI, STAROSTLIVOSŤ O MLÁDEŽ
AKTIVITA	asistent učiteľa
FORMA SOCIÁLNEJ SLUŽBY	ambulantná
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE	2020
REALIZÁTOR	Obec Gemer
ZODPOVEDNÁ OSOBA	riaditeľ Základnej školy

ČIASTKOVÝ CIEĽ	PODPORA SPOLUNAŽÍVANIA OBYVATEĽOV
DRUH SOCIÁLNEJ SLUŽBY	OSTATNÉ SOCIÁLNE SLUŽBY
PRIORITA	PRIORITA 5: ROZVOJ POMOCI OBČANOM S RIZIKOM SOCIÁLNEHO VYLÚČENIA
AKTIVITA	občianska hliadka
FORMA SOCIÁLNEJ SLUŽBY	terénna
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE	realizované od 1. 12. 2017
REALIZÁTOR	Obec Gemer, Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity
ZODPOVEDNÁ OSOBA	starosta obce

8. REALIZAČNÉ ZÁZEMIE

Realizačná časť Komunitného plánu identifikuje manažment riadenia, popisuje organizačné zabezpečenie realizácie aktivít aj systém monitorovania a hodnotenia plnenia.

8.1 MANAŽMENT PROGRAMU ROZVOJA OBCE

Obecné zastupiteľstvo

je najvyšším orgánom riadenia a realizácie Komunitného plánu. Schvaľuje uznesením Komunitný plán, jeho aktualizáciu a aktualizáciu jeho častí a navrhuje v rozpočte obce jeho finančné zabezpečenie. Obecné zastupiteľstvo ďalej: kontroluje dosahovanie stanovených cieľov, pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie, schvaľuje partnerstvá územnej

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

spolupráce s orgánmi a inštitúciami aj s podnikateľskými subjektmi, zamestnávateľmi a s neziskovým sektorom pôsobiacich v oblasti poskytovania a zabezpečovania sociálnych služieb za účelom naplnenia aktivít Komunitného plánu. Má na zreteli vyvážené zabezpečenie sociálnych služieb.

Starosta

je koordinátorom a manažérom realizácie Komunitného plánu. Navrhuje obecnému zastupiteľstvu na schválenie jednotlivé námety a podnety na realizáciu a rozvoj sociálnych služieb v obci. Každoročne predkladá obecnému zastupiteľstvu hodnotiacu správu.

Terénny sociálny pracovník

Realizácia Komunitného plánu vyžaduje systematickú prácu. Odporúča sa zriadenie plateného zamestnanca obce za účelom systematickej práce s identifikovanými cieľovými skupinami.

8.2 MONITOROVANIE A HODNOTENIE KOMUNITNÉHO PLÁNU

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie Komunitného plánu patria aj **monitorovanie a hodnotenie** na úrovni programu ako celku aj jednotlivých aktivít.

Obec pravidelne monitoruje potreby občanov aj ich požiadavky na poskytovanie ďalších sociálnych služieb, alebo nezájem o aktuálne poskytované sociálne služby. Monitorovanie potrieb je súčasťou každodennej aplikačnej praxe a prejavom záujmu obce o sociálne potreby svojich občanov. Súčasťou monitorovania je aj sumarizácia pripomienok a požiadaviek od občanov. Výsledky monitorovania sú premietnuté do každoročného hodnotenia Komunitného plánu a do hodnotiacej správy, ktorú pripravuje starosta obce a predkladá na rokovanie obecnému zastupiteľstvu.

Komunitný plán je vyhodnocovaný 1 x ročne. Hodnotenie Komunitného plánu za priebežný rok - hodnotiacu správu predkladá starosta obce na rokovanie obecnému zastupiteľstvu obce koncom kalendárneho roka, v priebehu mesiacov september – október, najneskôr v čase prípravy a tvorby rozpočtu obce na nasledujúci kalendárny rok. Obecné zastupiteľstvo berie správu na vedomie. Zároveň môže na základe monitorovania a hodnotenia navrhnúť uznesením aktualizáciu Komunitného plánu v ďalšom kalendárnom roku. Závery hodnotenia Komunitného plánu sú zohľadnené pri príprave rozpočtu obce na nasledujúci rok.

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

8.3 AKTUALIZÁCIA KOMUNITNÉHO PLÁNU

Komunitný plán je otvorený dokument, ktorý sa môže aktualizovať, dopĺňať o nové Aktivity a Opatrenia, respektíve, môžu sa niektoré Aktivity a Opatrenia zrušiť. Motiváciou pre aktualizáciu Komunitného plánu sú:

- a) podnety od občanov získané písomne, ústne aj prostredníctvom verejného zhromaždenia,
- b) skúsenosti terénnej práce a vlastná analýza potrieb obyvateľov.

Sociálne potreby ohrozených skupín sa vyvíjajú a v súlade s týmto vývojom potrieb sa bude vyvíjať a aktualizovať aj strategická časť dokumentu – v nadväznosti na pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie potrieb občanov.

Na základe hodnotiacej správy, ktorú predloží starosta obce obecnému zastupiteľstvu obce môže obecné zastupiteľstvo obce rozhodnúť uznesením o potrebe aktualizácie Komunitného plánu, prioritne jeho strategickej časti. Proces prípravy aktualizácie Komunitného plánu je v súlade s aktuálnou legislatívou a s primeraným použitím ustanovení zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Aktualizovaný Komunitný plán schvaľuje obecné zastupiteľstvo uznesením.

9. FINANČNÉ ZÁZEMIE

Rozpočet obce odráža reálne možnosti aj záujem obce realizovať Komunitný plán v súlade s jeho prioritami, opatreniami aj aktivitami. Pri tvorbe svojho rozpočtu obec zohľadňuje aktuálne požiadavky v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, všeobecne záväznými nariadeniami obce a vytvára finančnú rezervu na zabezpečenie a pomoc obyvateľom pri mimoriadnej, alebo krízovej situácii.

Obec pri napĺňaní cieľov Komunitného plánu využije možnosti donorov a má ambíciu podávať žiadosti o nenávratné finančné príspevky smerujúce do rozvoja sociálnych a súvisiacich služieb a infraštruktúry.

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

ZÁVER

Schválený Komunitný plán sociálnych služieb je otvorený dokument, ktorý sa môže aktualizovať, dopĺňať o nové Aktivity a Opatrenia, respektíve, môžu sa niektoré Aktivity a Opatrenia zrušiť. Služí ako rozvojový dokument pre obec a jej obyvateľov. Vykonateľnosť jednotlivých Aktivít, Opatrení a dosiahnutie stanovených cieľov bude závisieť od mnohých faktorov. Najkritickejším prvkom je finančná náročnosť jednotlivých priorít. Pridanou hodnotou pri realizácii jednotlivých Aktivít je aktívne zapojenie obyvateľov a zúčastnených skupín či komún. Realizátorom Komunitného plánu nie je len samotná obec, ale aj ďalší poskytovatelia sociálnych služieb, podnikatelia, záujmové skupiny a aj štátna správa, preto popri financovaní z rozpočtu obce sa pri jednotlivých opatreniach môže využiť aj viaczdrojové financovanie. Realizáciu Komunitného plánu riadi manažment obce. Riadenie realizácie je založené na orgánoch obce.

SCHVÁLENIE KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

DOKUMENT	KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB ŠTRUKTÚRA DOKUMENTU: ÚVOD: táto časť dokumentu obsahuje obsah dokumentu podľa jednotlivých kapitol, stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy, stručné zhrnutie východiskových koncepcných dokumentov a právny rámec; ANALYTICKÁ ČASŤ: táto časť dokumentu obsahuje komplexnú analýzu súčasného stavu sociálneho a demografického vývoja obce vrátane SWOT; STRATEGICKÁ ČASŤ: táto časť dokumentu obsahuje víziu územia, programové opatrenia a aktivity, realizáciu aj finančné zabezpečenie; ZÁVER: obsahuje finalizáciu dokumentu a jeho predloženie na schválenie;
SPRACOVANIE	FORMA SPRACOVANIA: Komunitný plán sociálnych služieb obce je spracovaný s podporou reprezentantov zúčastnených na jeho tvorbe a spracovaní. Pri spracovaní Komunitného plánu je použitá kombinácia expertnej a komunitnej metódy, kde návrhy častí plánu boli doplňované, pripomienkované poslancami s cieľom dosiahnuť maximálnu dohodu o rozvoji sociálnych služieb obce. Zdrojom informácií bol obecný úrad, Štatistický úrad a ďalšie. Spracovatelia vychádzali z poznatkov od manažmentu obce, využili získané iniciatívne návrhy zo stretnutí s riadiacou skupinou a s pracovnou skupinou. Komunitný plán obce je v súlade s Koncepciou rozvoja sociálnych služieb vyššieho územného celku aj v súlade s aktuálnou legislatívou. OBDOBIE SPRACOVANIA: Komunitný plán bol spracovaný v období apríl – jún 2018 RIADIACA SKUPINA: Pozostáva z 3 členov a k príprave Komunitného plánu sa členovia riadiaceho tímu stretli 2x.

KOMUNITNÝ PLÁN OBCE GEMER

	PRACOVNÁ SKUPINA: Pozostáva z 3 členov a k príprave Komunitného plánu sa členovia pracovnej skupiny stretli 3x. NÁKLADY NA SPRACOVANIE: Komunitný plán obce bol spracovaný v nadväznosti na Zmluvu o dielo medzi obcou a spracovateľom za dohodnutú cenu za dielo.
PREROKOVANIE	Komunitný plán bol prerokovaný a pripomienkovaný na rokovaní obecného zastupiteľstva dňa:
SCHVÁLENIE	Komunitný plán bol schválený a pripomienkovaný na rokovaní obecného zastupiteľstva dňa: